

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI
**„KOMUNIKATIVNÍ POTENCIÁL JAZYKA INTERNETU
V RUSKOUKRAJINSKÉM KONTEXTU“**,
vypracovanou Danou Orlovou

Diplomová práce Dany Orlové je založena na velmi pečlivé deskripci jedné vrstvy počítačového jazyka (žargonové výrazy) fixované nejnovějšími slovníky ukrajinského slangu (T.M.Kondratjuk, 2006) a žargonu (L.Stavyc'ka, 2005) a jeho reflexí v běžné praxi neformálních uživatelů Internetu, z čehož vyplývá, že se diplomantka zaměřila na registr slov (přibližně 50 lexikálních jednotek) s výraznou emocionálně-expresivní charakteristikou.

Prostřednictvím Internetu jakožto čím dál více univerzálního média komunikace mezi lidmi bez ohledu na jejich věk, sociální status, pohlaví apod. se i sám jazyk Internetu stává čím dál univerzálnějším. Děje se tak především vlivem globalizace, v jejímž důsledku dochází ke stále většímu a expanzivnějšímu pronikání anglicizmů do všech domén počítačového jazyka. To znamená, že tento trend zaznamenáváme nejen u počítačových profesionálů, ale i při komunikaci po Internetu osobnějšiho rázu. I v tomto případě dochází ke značné stereotypizaci a zevšeobecnění sdělení i výrazu, ačkoli zde je třeba podtrhnout, že u slangové a žargonové počítačové lexiky původem z angličtiny pozorujeme v různých jazykových společenstvích zajímavé posuny a výraznou expresivitu v důsledku různých transpozičních a transformačních procesů, k nimž dochází při začleňování těchto slov do lexikonu domácího jazyka. Vytváří se zde něco, co v myslích jedněch může odkazovat k nepřirozenému jazyku, u zastánců opačného mínění – k jazyku, který sice vybočuje z mantinelů normativního (uzuálního) jazyka, nicméně je jevem vysoce heteromorfním a jako subkód jazyka, respektive mluvené řeči, často zapsané neformálně s využitím určitých kódů (tzv. emotikony) ozvláštňuje nejen tuto doménu počítačového jazyka (Internet), ale obohacuje jazyk jako takový, zejména v rámci jeho substandardu. Jde tedy o specifickou fixaci živého, mluveného jazyka, kde výrazně kontrastují a nacházejí se v určitém disbalansu dominanty jako mluvenost *versus* psanost, což v důsledku vede k minimalizaci verbalizovaných textů na Internetu (typická pro mluvené texty syntax se specifickou organizací větných struktur s častými elipsami, nekorektním slovosledem, kumulací jednotlivých nominací ve sledu za sebou, velká míra expresivních výrazů, substituce paralingvistických prostředků emotikony apod.).

Jak zcela správně diplomantka konstatuje, „...internet je otevřené médium, které se ve velké míře podílí na vzdělávání a zábavě široké veřejnosti“ (s.45), avšak z druhé strany nesmíme zapomínat na jeho obrovské možnosti při ovlivňování veřejného mínění, manipulace

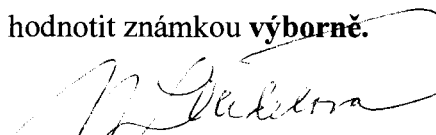
širokými masami až k nebezpečnému šíření různých demagogií. Připočteme-li k tomu skutečnost, že do diskusí na Internetu (chaty, blogy, různá jiná diskusní fóra) vstupují nejrůznější jedinci anonymně (nanejvýš s udáním pohlaví), spolu s takovými fakty jako jsou absence cenzury a v podstatě nulové požadavky na úroveň vzdělání, pak zde máme nejen velice pokrokový nástroj interakce mezi lidmi (vysoká dostupnost a operativnost kdekoli v technotronických civilizacích), ale i nástroj velmi nebezpečný...

V tomto kontextu se nám jeví, že otázce interakce mezi uživatelem ukrajinského a ruského počítačového jazyka právě s ohledem na identitu autora v nejširším smyslu slova a charakteristiku všech jazykových i pragmatických aspektů (uvážíme-li velkou nestabilitu ukrajinštiny v některých regionech za současné jazykové situace a politiky na Ukrajině) mohla diplomantka věnovat poněkud více prostoru. Jsme si však vědomi, že v takovém případě by se diplomantka musela ve svém bádání orientovat spíše sociolingvisticky a následně i samotné závěry takové práce by obsahovaly mnohé sylogizmy. Přesto však i v tomto plánu diplomantka došla k zajímavým závěrům (s. 44-46, s.50), zejména pokud jde o „mužský“ a „ženský“ způsob prezentace na Internetu. Potvrzuje se zde, jak již bylo uvedeno v úvodu našeho hodnocení, vysoká míra univerzálnosti, stírání rozdílů v komunikačních stereotypch mezi muži a ženami a vytváření společného jazyka (se specifickými prvky mužského způsobu psaní) pro obě pohlaví.

Jak teoretická, tak i praktické část diplomové práce D.Orlové obsahuje celou řadu zajímavých dílčích postřehů. Práce se vyznačuje vysokou úrovní psaného stylu, výbornou argumentací vlastních stanovisek.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **výborně**.

V Praze, 16.9.2009

PhDr. Věra Lendělová, CSc.